

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичні основи товарознавства

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Товарознавство та експертиза в митній справі
Код та найменування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою товарознавства та митної справи Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК: Мартиросян І.А., к.т.н., старший викладач кафедри товарознавства та митної справи

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	6
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2	Зміст дисципліни:	7
2.1	Програма змістовних модулів	7
2.2	Теми лабораторних занять	8
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи	8
3	Критерії оцінювання результатів навчання	10
4	Інформаційне забезпечення	11

Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу є формування знань у здобувачів вищої освіти щодо основ, принципів та методів проведення товарознавчих досліджень

В результаті вивчення курсу «Теоретичні основи товарознавства)» студенти повинні

знати:

- категорії товарознавства, класифікацію та фактори формування потреб, життєвий цикл товарів, принципи формування вимог до товарів, нормативну та законодавчу базу сучасного товарознавства;
- споживні властивості та показники якості товарів;
- чинники формування якості та асортименту товарів;
- методи оцінювання якості, методи розрахунку конкурентоспроможності, принципи розрахунку коефіцієнтів вагомості;
- класифікаційні ознаки товарів, види товарної інформації, та вимоги до маркування, пакування та кодування товарів;

вміти:

- застосовувати знання в галузі товарознавства для розв'язання товарознавчих задач;
- проводити аналіз споживних властивостей та якості товарів, в тому числі експертним методом;
- проводити оцінювання конкурентоспроможності;
- розраховувати показники асортименту товарів, перевіряти правильність штрих-коду;
- проводити аналіз маркування.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теоретичні основи товарознавства» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та [освітньо-професійній програмі](#) «Товарознавство та експертиза в митній справі» підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Естетика товарів та дизайн, хімія, вступ до фаху.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС Кількість кредитів ECTS- 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні
денна	60	34	36
заочна	22	10	12
Самостійна робота, годин	90	128	

2. Зміст дисципліни

2.1 Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1. Принципи та методи основ товарознавства. Споживні властивості.

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
1.	Лекція №1. Товарознавство як наука. Предмет і завдання. Об'єкти і суб'єкти товарознавства. Категорії товарознавства. Зміст і основні завдання товарознавства на сучасному рівні розвитку економіки. Нормативно-правова база оцінювання якості та безпечності товарів.	2	
2.	Лекція № 2. Класифікація товарів. Системи класифікації товарів. Методи класифікації товарів. Особливості класифікації Основні класифікаційні ознаки товарів. Номенклатура товарів народного споживання.	2	1
3.	Лекція № 3. Споживні властивості товарів. Загальна класифікація споживних властивостей товарів і їх значення в задоволенні потреб людини. Відмінні ознаки споживних та натуральних властивостей товарів. споживні властивості продовольчих і непродовольчих товарів.	2	1
4.	Лекція №4. Склад харчових продуктів. Біологічна та енергетична цінність товарів. Чинники, що формують якість товарів. Харчові добавки.	2	1
5.	Лекція № 5. Якість товарів. Категорія "якість". Зв'язок якості продукції зі споживчою корисністю. Технічний рівень виробів. Класифікація показників якості. Категорія "доброякісність". Сорти товарів. Дефекти товарів. визначення сорту виробів. Еталонні товари.	2	2
6.	Семінарське заняття	2	
7.	Лекція № 6. Методи оцінки якості. Класифікація методів. Теоретичні методи. Емпіричні методи. Практичні методи. Органолептичні, фізико-хімічні та мікробіологічні методи оцінки якості. Експрес-методи. Сучасні прилади для визначення якості та безпечності товарів.	2	1
8.	Лекція № 7. Види і засоби інформації про товар. Маркування. Види і форми товарної інформації. Вимоги та засоби. Форми та вимоги до товарної інформації. Інформаційні знаки. Еко-маркування. Пакування товарів. Види та вимоги до пакування.	2	

9.	Лекція № 8. Основи зберігання товарів. Процеси, що відбуваються у товарах при зберіганні. Умови зберігання товарів. Природні втрати товарів	2	
10.	Модульна контрольна робота №1	2	

Змістовний модуль 2. Товарознавче оцінювання товарів

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
1.	<i>Лекція № 9.</i> Асортимент товарів. Поняття. Видова характеристика асортименту. Структура та показники: широта, повнота та глибина асортименту.	2	1
2.	<i>Лекція № 10.</i> Сенсорний аналіз. Номенклатура сенсорних показників якості. Чинники, що впливають на вразливість органів чуттів. Смакові відчуття. Будова органів смаку та рецепторів смаку Класифікація смаків. Сприйняття та визначення запахів. Зорові Відчуття. Відчуття дотику. Слухові відчуття	2	1
3.	<i>Лекція № 11.</i> Дегустація товарів. Балова система оцінки Порядок та правила проведення дегустації товарів. Розробка Балової шкали для оцінювання товарів. Заповнення дегустаційного листа. Профільний метод оцінки товарів.	2	1
4.	<i>Лекція № 12.</i> Конкурентоспроможність товарів. Поняття та сутність. Алгоритм розрахунку конкурентоспроможності товарів. Показники конкурентоспроможності.	2	
5.	<i>Лекція № 13.</i> Експертна оцінка якості товарів. Анкетування. особливості проведення експертної оцінки. Статистична обробка результатів. Узгодженість думок експертів. Комплексна оцінка якості товарів.	2	1
6.	Презентація індивідуальних робіт	2	
7.	Модульна контрольна робота	2	

2.2 Перелік лабораторних робіт

№ лаб. роб.	Назва лабораторної роботи	Годин	
		Денна	Заочна
1.	<i>Змістовий модуль. Принципи та методи основ товарознавства. Споживні властивості.</i>		
1.1	Аналіз нормативно-правової бази з якості та безпечності товарів. Вивчення термінів та визначень	2	1
1.2	Класифікаційні ознаки продовольчих і непродовольчих товарів	2	1
1.3	Натуральні та споживні властивості товарів	2	1
1.4	Розрахунок енергетичної цінності продовольчих	4	1

	товарів. Вивчення хімічного складу товарів та їх розшифрування.		
1.5	Оцінювання відповідності пакування продовольчих і непродовольчих товарів. Оцінювання повноти маркування продовольчих і непродовольчих товарів.	6	2
2	<i>Змістовий модуль № 2. Товарознавче оцінювання товарів</i>		
2.1	Аналіз структури асортименту товарів: визначення широти, повноти та глибини.	4	2
2.2	Сенсорний аналіз продовольчих товарів Розробка бальної шкали.	4	1
2.3	Оцінка якості непродовольчих товарів профільним методом.	4	1
2.4	Виявлення споживчих переваг товарів. Формування оптимального асортименту товарів	2	
2.5	Оцінка конкурентоспроможності т продовольчих товарів.	2	1
2.6	Експертна оцінка якості на прикладі промислових товарів	2	1
2.7	Рішення ситуаційних завдань.	2	

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Годин		Завдання до самостійної роботи
		Денна	Заочна	
1.	Пошук та ознайомлення із змістом нормативних документів	6	10	1. Ознайомитись із змістом НД, що регламентують якість та безпечність товарів згідно переліку, наданого викладачем 2. Навести основні терміни та визначення з товарознавства з чинного ДСТУ
2.	Класифікація товарів	6	10	1. Ознайомитись із існуючими Класифікаторами товарів 2. Навести на прикладу будь-якого товару класифікацію за ієрархічною та фасетною системою.
3.	Споживні властивості товарів	6	10	Стисло оформити у вигляді таблиці згідно форми у МВ до сам. робіт відмінні ознаки натуральних та споживних властивостей товарів на прикладі будь-якого за вибором продовольчого і непродовольчого товару.
4.	Склад харчових продуктів	6	10	Згідно МВ о сам. Робіт у вигляді таблиці навести вітаміни, їх значення та продукти, які їх містять.
5.	Харчові добавки	6	10	Обрати будь-яку за вибором групу харчових добавок та описати їх, оформлюючи за змістом наведеної таблиці

				у МВ до сам. робіт. Підготувати коротку доповідь про шкоду певних харчових продуктів згідно наведеного переліку.
6.	Показники якості товарів.	6	10	Дати визначення одиничним, комплексним, визначальним показникам, наводячи приклади.
7.	Дефекти товарів. товарний гатунок	6	10	Зробити презентацію щодо дефектів товарів та причин їх виникнення за обраним товаром.
8.	Методи товарознавчих досліджень	6	10	Письмово оформити існуючі методи проведення товарознавчих досліджень (один детально). Вивчити та письмово навести принцип дії сучасного пристрою для визначення показників якості.
9.	Товарна інформація	6	10	1. Вивчити знаки, що містить маркування 2. Стисло у вигляді конспекту навести структуру штрих-коду та QR-коду. 3. Навести у вигляді таблиці (МВ для сам. робіт) види товарної інформації 4. Вирішити ситуаційні завдання з МВ 5. Розглянути психологію та правила нанесення інформації
10.	Органолептична оцінка якості	6	10	Вивчити органолептичні показники Самостійно провести дегустацію будь-якого продукту за вибором
11.	Основи зберігання товарів	6	4	У вигляді конспекту навести хімічні, мікробіологічні, фізичні процеси, які відбуваються в процесі зберігання.
12.	Рішення ситуаційних завдань	4	4	
13.	Індивідуальне завдання	20	20	
Всього		90	128	

3. Критерії оцінювання результатів навчання Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	max	Кіль-ть робіт	Сумарн і бали		Кіль-ть робіт	Сумарн і бали	
min				max	min		max	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. <i>Принципи та методи основ товарознавства. Споживні властивості</i>								
Робота на лекціях	1	2	8	8	16	6	6	12
Робота на лабораторних заняттях	3	6	5	18	30	5	18	30
Самостійна робота	3	5	6	18	30	6	18	30
Виконання індивідуальних завдань	-	-	-	-	-	-	-	-
Проміжна сума				44	76		42	72
Модульний контроль у поточному семестрі	16	24	1	16	24		18	28
Оцінка за змістовий				60	100		60	100
Змістовний модуль 2. Товарознавче оцінювання товарів								
Робота на лекціях	1	2	5	5	10	4	4	8
Робота на лабораторних заняттях	3	5	7	21	35	5	15	25
Самостійна робота	2	4	6	12	24	6	12	24
Виконання індивідуальних завдань	10	15	1	10	15	1	15	15
Проміжна сума				48	84		46	72
Модульний контроль у поточному семестрі	12	16		12	16		14	28
Оцінка за змістовий модуль				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси

1. Голубенко, О.А. Товароведение непродовольственных товаров: Учебное пособие / О.А. Голубенко, В.П. Новопавловская, Т.С. Носова. - М.: Альфа-М, НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 336 с.

2. Земедлина, Е.А. Товароведение и экспертиза товаров: Учебное пособие для средних специальных учебных заведений / Е.А. Земедлина. - М.: ИЦ РИОР, 2013. - 156 с.

3. Ильина, М.Г. Товароведение непродовольственных товаров: Практикум: Учебное пособие для нач. проф. Образования / М.Г. Ильина. - М.: ИЦ Академия, 2012. - 192 с.

4. Моисеенко, Н.С. Товароведение непродовольственных товаров: Учебник / Н.С. Моисеенко. - Рн/Д: Феникс, 2010. - 379 с.

5. Український центр з питань сертифікації та захисту прав споживачів. – режим доступу: <http://www.162.com.ua/cert/equipment-technological-food>

6. Товарознавство непродовольчих товарів. – режим доступу: <http://svitohlyad.com.ua/>